

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 323)

Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/352)

T.C.

Başbakanlık

2.3.1992

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-26/01856

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.2.1992 tarihinde kararlaştırılan "Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde çeşitlerin tescili, tohumlukların kontrol ve sertifikasyonu, 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Bu Kanunun amacı; verimi ve kalitesi yüksek çeşitlerin tescilini yaptırarak üretime intikal ettirmek, tescil edilen çeşitlerin safiyetini devam ettirmek, fiziksel vasıflarını muhafaza etmek ve dolayısıyla çiftçilere Devlet garantisi altında niteliği daha yüksek tohumluk sağlamaktır.

Çeşit geliştirme çalışmaları, zaman alan masraflı bir iştir. İslahçılara, çeşit geliştirmek için harcadığı emek, zaman ve paranın karşılığı olarak bir hak verilmesi, ıslah çalışmalarını teşvik edici bir tedbir olacaktır. Böylece, ülkemizde ıslah çalışmaları hız kazanacak, verimi ve kalitesi yüksek çeşitler geliştirilecek; ayrıca, ekonomik değeri yüksek yabancı çeşitlerin de ithali sağlanabilecektir. Bu suretle elde edilen çeşitlerin üretime intikali ile de, ürün artışı meydana gelebilecektir.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, Kanunun 6 ncı maddesine ilave edilmesi öngörülen "yeni çeşit", "mütecanez çeşit" ve "durulmuş çeşit" deyimleri açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 2. — İslah edilerek meydana getirilen yeni çeşitlerin tescil edilerek korumaya alınmaları ve bu çeşitleri ıslah eden kişi ve kuruluşlara çeşit koruma hakkının verilmesi, ülkemizde bitki ıslah çalışmalarını teşvik ederek kaliteli ve ekonomik değeri yüksek olan bitki çeşitlerinin meydana gelmesini sağlayacaktır. Bu çeşitlerin üretime verilmesiyle de, ürün artışları elde edilebilecektir.

Ülkemizde çeşit koruma ve ıslahçı hakkı konularında kanun ve müeyyideler bulunmadığı için, yurt dışında ıslah edilmiş ekonomik değeri yüksek çeşitlerin ithali de mümkün olamamaktadır. Bu çeşitlerin ıslahçıları, ıslah etmiş oldukları çeşitleri üretmek üzere ülkemize vermek istememektedirler.

Islah ettiğimiz çeşitleri de yurt dışına satabilmemiz için, çeşit koruma ve ıslahçı hakkı konularının mevzuatımızda yer alması gerekli olmaktadır. Uluslararası tohumluk ticaretinde, özellikle OECD (Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Organizasyonu) ve Avrupa Topluluğu ülkelerinde çeşit tescili, tohumluk kontrol ve sertifikasyonu konularında genellikle OECD ve UPOV (Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerini Koruma Birliği) un öngördüğü sistemler ve kurallar uygulanmaktadır. Ülkemiz OECD'nin bir üyesi olmakla birlikte henüz UPOV'a üye olmamıştır. UPOV, birliğe üye ülkelerin yeni bitki çeşitlerini korumak, bu çeşitlerin ıslahçılarına mülkiyet hakkı tanımak üzere kurulmuştur. Bunun yapılabilmesi de, üye ülkelerin, UPOV'un prensiplerine uygun mevzuat hükümlerine sahip olabilmeleriyle mümkün bulunmaktadır. Madde ile, bu husus da sağlanarak, UPOV'a üye olmamız mümkün olabilecektir.

Çeşitli koruma ve ıslahçı hakkının verilmesi ile, hem kaliteli ve ekonomik değeri yüksek yerli ve yabancı çeşitlerin elde edilmesi ve korunması mümkün olacak, hem de ıslahçıların yeni çeşitler geliştirmek için harcadıkları emek, zaman ve paranın karşılığı, kendilerine bir hak olarak verilecektir.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu

5.3.1993

Esas No. : 1/352

Karar No. : 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı 3.3.1993 tarihli Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Verimi ve kalitesi yüksek tohumlukların tescilini yapmak ve çiftçilerimize niteliği yüksek tohumlukların sağlanmasını öngören kanun tasarısının tümü üzerinde yapılan müzakerelerden sonra maddelerinin müzakeresine geçilmiş ve 1 inci maddesinin bendleri alfabetik sıraya göre teselsül ettirilmiş 2, 3 ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere saygı ile sunulur.

Başkanvekili

Vahdet Sinan Yerlikaya

Tunceli

Üye

Adil Aydın

Antalya

Üye

Mustafa Küpeli

Adana

Üye

Sami Sözat

Balıkesir

Üye
Kadri Güçlü
Bursa

Üye
Osman Özbek
Konya

Üye
Abdullah Kınalı
Hatay
Üye
Gazi Barut
Malatya

Üye
Musa Demirci
Sivas
(İmzada bulunamadı)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 21.8.1963 tarihli ve 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunun 5 inci maddesine, (s) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“t) Yeni çeşit : Koruma hakkının verileceği çeşidin ıslahçısının izni ile ticarî olarak ülkemizde hiç kullanılmamış olması, başka bir ülkede kullanılmış ise kullanıldığı sürenin 4 yıldan az bulunması,

u) Mütecanis çeşit : Yeni çeşidi oluşturan bitkilerin çok küçük sapmalar dışında, görülebilen özellikleri açısından birbirlerinden farksız olmaları,

ü) Durulmuş çeşit : Yeni çeşidin üreme dönemlerinden sonra da özelliklerinin değişmesi,”

MADDE 2. — 308 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bitki ıslahı üzerinde çalışan gerçek ve tüzelkişilerle kamu kuruluşlarının yurt içinde veya yurt dışında ıslah sonucu elde ettikleri yeni, mütecanis ve durulmuş olduğu tescil denemeleri ile tespit edilen çeşit, tescil edilerek korumaya alınır. Korunan çeşitle ilgili çeşit koruma hakkı, çeşidi ıslah eden kişi veya kuruluşlara veya bunların kanunî mirasçılarına verilir. Çeşit koruma hakkına sahip kişi veya kuruluşların izni olmadan, o çeşidin tohumluklarını ticarî amaçla hiç bir kişi veya kuruluş çoğaltıp pazarlayamaz. Yeni bitki çeşitlerinin korunması ile ilgili esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 21.8.1963 tarihli ve 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanunun 5 inci maddesine, (s) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendler eklenmiştir.

“ş) Yeni çeşit : Koruma hakkının verileceği çeşidin ıslahçısının izni ile ticarî olarak ülkemizde hiç kullanılmamış olması, başka bir ülkede kullanılmış ise kullanıldığı sürenin 4 yıldan az bulunması,

t) Mütecanis çeşit : Yeni çeşidi oluşturan bitkilerin çok küçük sapmalar dışında, görülebilen özellikleri açısından birbirlerinden farksız olmaları,

u) Durulmuş çeşit : Yeni çeşidin üreme dönemlerinden sonra da özelliklerinin değişmesi,”

MADDE 2. — Kanun Tasarısının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>S. Demirel</i> Başbakan	
Devlet Bakanı ve Başbakan Yrú.	Devlet Bakanı
<i>Prof. E. İnönü</i>	<i>C. Çağlar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. T. Çiller</i>	<i>E. Ceyhan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Tez</i>	<i>A. Gönen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>G. İleri</i>	<i>G. Ergenekon</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>O. Külercioğlu</i>	<i>M. Kahraman</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Ö. Barutçu</i>	<i>M. A. Yılmaz</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Şahin</i>	<i>Ş. Ercan</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. Batallı</i>	<i>M. S. Oktay</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>N. Ayaz</i>	<i>İ. Sezgin</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>H. Çetin</i>	<i>S. Oral</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>K. Töptan</i>	<i>Prof. O. Kumbaracıbaşı</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>Y. Aktuna</i>	<i>Y. Topçu</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
<i>N. Cevheri</i>	<i>M. Moğultay</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>M. T. Köse</i>	<i>E. Faralyalı</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
<i>D. F. Sağlar</i>	<i>Prof. A. Ateş</i>
Orman Bakanı	Çevre Bakanı
<i>V. Tandır</i>	<i>B. D. Akyürek</i>

(Tarım Orman ve Köyleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

